

FOAIA DIECEZANĂ

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

..... APARE DUMINECA

Prețul abonamentului:	Manuscrisele nu se înapoiază și se adresează redacțiunii „Foaia Diecezană”; iar banii pentru abonamente și inserațiuni se trimit administrațiunii „TIPOGRAFIA și LIBRĂRIA DIECEZANĂ” în Caransebeș.	Prețul inserțiunilor:
Pe un an 240 Lei		Pentru publicațiuni oficioase, concursuri, edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 120 Lei, până la 200 de cuvinte 180 Lei, de aci în sus 200 Lei.
Pe jumătate de an 120 "		
Pe un pătrar de an 60 "		
Un număr 5 Lei.		
Pentru străinătate pe un an 300 Lei.		

Pentru unitatea sufletească a Banatului.

Duhul pustirii morale și epidemia modernismului, a cuprins în mrejele ei și pe fiii acestei provincii, constituindu-i în multiple asociații, fie care cu alt caracter, servind intereselor personale și neglijând pe cel general. Este amenințat astfel să se macine și să se destrame blocul nostru de granit, sufletesc, și să se scoată vechia evlavie din inimile smerite ale omului nostru dela sate, care își avea până mai deunăzi, cea mai omogenă și mai conștientă expresie, în acest bloc al unei credințe religioase străvechi și unitare bănățene.

Precum au fost jertfite mai întâi legăturile cu Dumnezeu, ale sufletului, pentru a sluji prietenului celui mai apropiat, așa va fi tradat prietenul, pentru a putea sluji banului sau plăcerii. Și precum a fost jertfită credința pentru a sprijini, afirmativ, patria împotriva legilor dumnezeiești, așa va fi tradată mai târziu patria, pentru partid și în sfârșit partidul pentru ambiția individului. Abia atunci vom simți ce însemnează Dumnezeu pentru unitatea de viață a sufletului nostru. Căci a crede în Dumnezeu și a nu avea alți Dumnezeii afară de El, însemnează a înțelege adânc Supremul Adevăr, prin Care viază totul, a-L așeza în centrul tuturor lucrurilor, a-L cinsti, nu prin jertfele „arderilor de tot”, ci, dacă ni-se cere, prin jertfirea a tot ce avem mai drag și mai scump.

În timp ce noi politicește suntem despărțiți de frații noștri de acelaș sânge din Jugoslavia, în timp ce bisericește partea cea mai bogată a Banatului, aparține unei alte eparhii, iar noi cei rămași datorită misticismului activ — dar neorientat — dela sate, am fost împărțiți în atâtea

secte și'n timp ce se pregătește deslipirea părții de sud și alipirea ei la Turnu-Severin, noi ne vedem divizați în atâtea molecule anarhice și aproape întreaga noastră țărâtime cuprinsă în orbita politicianismului învrăjbit de azi.

Din dosul tuturor manifestărilor noastre de viață de acum, ne îboldește ca un ghimpe ideea că noi nu realizăm decât o palidă icoană din ceeace ar trebui să facem pentru binele obștesc, care este adevărata noastră misiune de fii ai acestui ținut.

A purifica sufletul nostru național și creștin de toate impuritățile cu care s'a întinat a-l cultiva, potrivit cu necesitățile morale superioare, cari îndreptătesc și consfințesc viața, este azi mai mult decât o datorie. O viață nouă, curată și de durată însă, nu se poate înfăptui decât lucrând la întărirea unității noastre sufletești și nu la descompunerea ei. Căci toate tendințele subversive ce și-au făcut curs în viața noastră sufletească și'n serviciul cărora s'au pus atâția de ai noștri, încât foarte puțini au mai rămas, cari să ne apere interesele noastre, — urmăresc interese meschine, ca apoi streinii să poată da năvală asupra celor mai scumpe bunuri ale sufletului nostru.

Deci, să ne străduim, ca în problemele cari privesc viața sufletului nostru bănățean, să abandonăm sugestiunile politicianismului desbinător. Să luptăm cu toții, pentru izbânda finală a ideii, că mai presus de orice desbinare, în chestiunile cari privesc Banatul și viața lui sufletească specifică, să rămânem nedivizați. Căci numai întărind și consolidând noi, unitatea noastră sufletească, în această formidabilă înclăstare a atâtor tendințe morale rivale, cari produc îngrijorătoare depresiuni în sufletele noastre, în această teribilă criză de patriotism și devotament, când am

ajuns ca idealul moral să fie socotit o banalitate, iar iubirea de glie și lege strămoșească, altruismul și pasiunea dreptății, o aberație, — vom putea dedica sufletele noastre întregi idealului de a-i asigura Bănătului nostru drag condiții prielnice unei vieți politice, culturale și bisericesti unitare, sănătoase și demne de trecutul nostru și în conformitate cu contribuțiile noastre morale și materiale la susținerea aparatului de stat.

Petru Toma
licențiat în Teologie

Conferința Ministerială dela Timișoara.

Consiliul de Miniștrii a găsit cu cale, ca să soluționeze la fața locului și nevoile și dezideratele Bănătului. Duminică în 5 August 1934 dl prim-ministru Gheorghe Tătărescu, însoțit de principalii membri ai Cabinetului au venit la Timișoara, unde a prezidat conferința ministerială, la care au luat parte Prea Sfinția Sa episcopul Dr Grigore Gh. Comșa al Aradului, episcopul rom. catolic Augustin Pacha, arhiepiscopul greco-catolic Ioan Boroș, delegații celorlalte culte, reprezentanții tuturor serviciilor publice, parlamentarii din Banat și Ardeal în număr de peste 100 și prefectii județelor. Cu acest prilej consilierii noștri eparhiali Dr Cornel Corneanu și Dimitrie Sgaverdia au adus la cunoștința Consiliului de miniștrii dezideratele eparhiei noastre și ale preoțimei parohiale. Atât dl prim-ministru cât și miniștrii de resort au promis soluționarea acestora.

Dezideratele Bănătului au fost expuse prin cuvântarea marcantă a fruntașului nostru *Dr Cornel Corneanu*, vicepreședinte al Adunării Deputaților, pe care — pentru importanța ei, cât și pentru sinceritatea cu care au fost etalate cele mai vitale probleme ale provinciei noastre, — o publicăm în întregime, neputând omite, din considerare la unitatea ei, declarațiunile politice *cari privesc, bineînțeles, pe autor*. Domnii miniștrii în frunte cu dl prim-ministru au felicitat călduros pe vorbitor pentru documentatul espozeu și au făgăduit Bănătului satisfacerea dezideratelor sale.

DI Dr Cornel Corneanu a spus:

Domnule Prim-ministru,
Domnilor Miniștrii,
Domnilor,

Banatul vă este recunoscător pentru misionada națională, culturală și economică cu care ați binevoit a-l onora astăzi. Noi credem, că ostenelile DV., — cercetând la fața locului nevoile și dezideratele noastre provinciale și soluționându-le așa cum le dorește și le așteaptă obștea bănățeană, — vor reinvia aici, la Granița de Vest a Țării, cu fruntarii naționale atât de espuse, epoca de slavă și de înflorire, de mulțumire sufletească și de belșug material, de siguranță, ordine și progres, și mai pe sus de toate de *mândrie bănățeană*, pe care ne-a dăruit-o cu generozitate și cu patriotică bucurie la mijirea României mari, ctiitorul și neasemuitul protegitor al Bănătului românesc: Ion I. C. Brătianu. Cu pătrunzătoarea sa înțelepciune și cu înflăcăratul său românism el a pătruns și înțeles cu adevărat sufletul bănățean, temeliuit și construit pe

atâtea fapte mărețe, săvârșite în cursul veacurilor de obidă națională de eroii și martirii acestui pământ roditor. Dar și Banatul l-a înțeles pe el. Căci la Alba-Iulia numai noi am hotărât Unirea fără condițiuni. Iar îndată după Unire noi am înțeles să ne împărtășim cei dintâi din potirul ideologiei Partidului său, eminentamente ortodox și național.

Vintilă I. C. Brătianu și I. G. Duca s'au străduit să desăvârșescă testamentul bănățean al lui Ion I. C. Brătianu. Epoca de incertitudine politică, în care ei au trăit, și-a avut însă repercusiunile sale și asupra acestor meleaguri. Banatul și oamenii săi însă au rămas aceeași. Credincioși tradiției lor provinciale și neclintii în jurământul precursorilor lor, depus la 1919 pe drapelul tricolor al P. N. L.

Noi, cei puțini de atunci și cei mulți de astăzi, credem în urmașul lui Ion I. C. Brătianu, în șeful nostru, dl Constantin I. C. Brătianu; noi credem în primul său sfetnic, în dl Gheorghe Tătărescu, și în colaboratorii lor, probați în luptele de desrobire a Neamului și în eforturile de consolidare a Țării. Și această credință a noastră este tare, întocmai ca stânca de granit bănățean.

Prin venirea DV., după Ardeal, Basarabia și Bucovina, astăzi aici faceți, ca această credință să vieze și să recolteze fapte hotărâtoare pentru propășirea Țării și pentru Banatul nostru, preafelicat că să vede iarăși reintegrat în drepturile sale istorice și așezat alături de celelalte provincii desrobite.

Domnilor,

Banatul a trăit, trăește și vrea să trăiască așa cum l-a lăsat Dumnezeu și orânduiriile sale istorice, geografice, etnice și economice. În cursul celor aproape două mii de ani, de când el ființează prin atâtea cutropiri, umiliri și vicisitudini, *nimeni nu i-a putut să-i schimbe individualitatea, întotdeauna distinctă*.

El vă cere menținerea în cadrele P. N. L. a acestei individualități cu toate rodurile ei, proprii solului și caracterului specific bănățean, așa cum l-a cinstit Ion I. C. Brătianu, alături de celelalte provincii desrobite. Acesta este cel mai de căpetenie deziderat al nostru, aceasta este piatra unghiulară a construcției politice a Bănătului. Pentru ea și prin ea au trăit înaintașii noștri și vrem să trăim și noi, generația de astăzi a acestei provincii.

Domnilor,

Banatul cere României-mari restaurarea *mitropoliei sale ortodoxe*, cu cele două episcopii sufragane Aradul și Caransebeșul, și el se va îngriji, întocmai ca Basarabia și Bucovina, de adăpostirea și susținerea ei. El vă cere întețirea solitudinii DV., pentru nevoile bisericii bănățene și a așezămintelor ei.

El cere *Universitatea sa proprie*, a cărei temelie, Școala Politehnică, P. N. L. a pus-o în rodnică sa guvernare dela 1922—1926. Mutarea Facultății de drept dela Oradea *nu* la Cluj *ci* la Timișoara, ar constitui cea a doua etapă de realizări culturale în Banat ale P. N. L.

Scolile secundare, profesionale și de specialitate, susținute de noi cu imense sacrificii în apusa Monarhie și sporite prin înțelegerea nevoilor culturale bănățene a dlui ministru Dr C. Angelescu, dar reduse de guvernele trecute, sunt reclamate cu insistență de populația dornică după lumină. *Academia de Comerț, cea de Agricultură și cea Forestieră* nu pot lipsi Bănătului, căci el le reclamă stăruitor întocmai cum reclamă și înmulțirea școlilor primare. El mai reclamă internate

igienice și confortabile în orașele bănățene, încununate cu un *Cămin al studenților universitari bănățeni la București*.

Așezămintele de cultură și de artă, înfloritoare eri, cer sprijinul moral și material al Statului. Banatul nu are încă fericirea de a avea o *Fundație Regală, sau de Stat*, difuzorul cel mai de căpetenie al unității sufletești în provincia cu Hinterland-ul românesc al Torontalului, umbrit de Cetatea universitară a Belgradului și cu ramificațiile sale din preajma Universității iredentiste a Seghedinului. Această Fundație ar centraliza asociațiunile culturale, casele naționale și mândrele noastre coruri și fanfare țărănești — 500 nuclee de vigoare și expansiune românească, — cari din cauza crizei țărănești încep să se ofilească. Această fundație ar dirigi propaganda culturală prin teatru, cinematografe și prin stațiunea de radiodifuziune și studio-ul ce trebuie să ia ființă în Banat.

Instituțiunile noastre sociale, umanitare și sanitare luptă cu nebiruite piedici materiale. Populația bănățeană, lipsită de suficientă asistență medicală și socială, e în descreștere. Caracterizarea acestor stări intolerabile o dă împrejurarea, că Banatul nu are încă un institut antirabic sau un Sanator de tuberculoși. Nu are spitale și dispensarii suficiente. Nu are laboratoare corespunzătoare și nu are numărul de medici pe cari îl reclamă populația.

Problema muncitorească comportă în Banat un serios control, dar și ajutorul Statului. Acestei pătri, atât de importante la noi, îi lipsesc elementele principale pentru direcționarea sa în spirit național. Ea trebuie ocrotită prin așezăminte binefăcătoare ei și nu numai de exploatare a energiei. Casa muncii de aici trebuie reorganizată în spirit bănățean.

În calea realizării acestor deziderate nu pot sta obstacole materiale atunci, când Banatul românesc cu un milion locuitori contribuie la veniturile Statului cu Lei două miliarde și jumătate, iar Statul cheltuiește aici 600 milioane Lei.

Domnilor,

Banatul este cea mai bogată provincie a Țării Românești. El era considerat pe vremuri de Cănaan al Continentului. Legiuirile economice postbelice nu i-au fost însă favorabile. Ele au promovat capitalul în detrimentul muncii, au întărit industria și comerțul în paguba agriculturii, așa că industria — minoritară — dispune la noi de rezerve considerabile, iar agricultura — românească — este grevată cu sarcini insuportabile.

Un alt defect în organizarea vieții noastre economice este *fiscalitatea excesivă*, care impozitează până și munca absolut indispezabilă traiului și neînțelegerea incasatorilor, străini de acest pământ, a ființei bănățene. Taxele de export la anumite articole, etatizarea comerțului extern, creierea unor sindicate forțate pentru ouă, lemne, vite, etc., totatătea pepinieră de plasare a unor aderenți politici, — sunt fapte, față de cari bănățeanul producător este refractar.

Situația geografică și constelația geologică a acestei provincii a îndrumat în mod firesc *comerțul de export*, în spre Apus. Azi în urma nouilor frontiere, cu opreliște de import și de tranzit, economia noastră a fost forțată în spre debușeurile răsăritene, distanțate până la 1000 klm. Banatul a trăit din exportul animalelor, al lemnului, al cerealelor, al fructelor și al derivatelor acestora.

Tărgurile de vite din Făget, Bocșa, Cacova, Lugoj și Timișoara livrau Occidentului cea mai pură

rasă „Siementhal“ și creiau acestei provincii exporturi sigure și valoroase. La cea dintâi conferință veterinară sanitară a statelor successorale din 1921 dela Viena, noi nu am luat parte. Jugoslavia s'a folosit de această absență a noastră și timp de 15 ani a interzis tranzitul vitelor noastre prin teritoriul său. Mai mult, convențiile noastre comerciale interesau în primul rând petrolul, salama de Sibiu, borvizul și alte produse de mai puțină însemnătate. În schimb taxele de export pentru un cap de vită se urcau uneori și până la Lei 8000.

Indreptarea situației noi o vedem în convenții comerciale cu Italia, Austria, Cehoslovacia, Grecia etc.; în asigurarea tranzitului prin aliata noastră Jugoslavia; într'un serviciu veterinar ireproșabil; în asigurarea obligatorie a bovinelor; în ajutorarea cu credite eftine a exportatorilor noștri și în transformarea și complexarea după modelul celui din Burdujeni a abatorului nostru din Lugoj.

Lemnul Banatului gravita în spre Torontal și în spre Ungaria. Jugoslavia urcând taxele vamale la importul lemnului și introducând un tarif feroviar oneros, în urma căruia se plătește același fracht de vagon, indiferent dacă parcurge o distanță de unul sau de trei sute klm., împedea importul lemnului românesc. Iar exportul în Ungaria a fost sindicalizat tot de politicieni aserviți comercianților străini. Astfel sodrii Carașului se exploatează cu căruțe țărănești, cari trebuie să treacă muntele sf. Gheorghe de 800 metri, ca să atingă Dunărea internațională. Iar lemnul „Comunității de avere“ este transportat cu trenul la Turnu-Severin pentru a fi imbarcat în șleperi. Tețul, frasinul bănățean este lemnul cel mai căutat din Europa. Taxele impuse asupra acestora, cât și asupra stejarului îi fac însă imposibil exportul.

Aceleași taxe de export oneroase, cât și cele de transport îngreunează *valorizarea cerealelor Banatului*. Problema canalului Bega, administrat în mare parte de jugoslavi, trebuie rezolvată definitiv. Timișoara are nevoie de un port liber și de o reducere de 50% C. F. R. Această reducere de transport pentru cerealele Banatului este a-se acorda și pentru celelalte porturi din Țară. Subliniem: Banatul nu are uscătoare de porumb ca Constanța, nu are antrepozite publice cu drept de varantare și de gaj asupra cerealelor depozitate.

Fiertul țuicii, cel mai important izvor de venit al țărănimii din sudul Banatului, este îngreunat cu taxe fiscale, cu opreliști fără rost în achiziționarea cazanelor și cu piedicile ce se pun la valorizarea rachiului agricol. Noi nu avem uscătoare de prune, noi nu avem mașini de preparat diferitele soiuri de marmeladă. Trebuie deci create de urgență, cu concursul Statului, cooperative — aproape inexistente în această provincie — pentru industrializarea și comercializarea fructelor, atât de abundente aici cât și a celorlalte produse ale acestei provincii, atât de înapoiate în această privință.

Cea mai importantă problemă a propășirii economice a Banatului este *problema comunicației* și în primul rând a comunicației pe apă. Canalurile atât de prețioase Bega, Aranca și celelalte sunt un bun al nostru. Ele au fost construite prin munca și obolul bănățenilor, ele nu pot fi expropriate nici statificate sub nici un pretext. Taxele de canal plătite dela unire încoaci de către comunele riverane se apropie de o jumătate miliard lei. Cerem desocotirea felului de întrebuintare a acestor sume, cerem restituirea autonomiei acestor

instituții atunci, când se respectă și autonomia compo-
 sitoratelor secuești. Din acești bani am putea mări
 numărul vapoarelor pe canal, am putea construi
 uscătoare, abatorul, antrepozitele și portul Timișorii.

Pentru exportul părților dela sud cea mai mare
 importanță o are deschiderea din nou a comunicației
 pe linia ferată Oravița-Iam-Biserica-Albă. Produsele
 din sudul Banatului nostru trebuie să facă înconjur
 peste Timișoara, Subotîța la Vincovce; un înconjur în
 plus de vre-o 300 km. ca să poată ajunge la linia ferată
 principală care duce în spre Apus. Se vorbește de linia fera-
 tă Odesa-Paris, cu un pod peste Dunăre la Turnu-Severin.
 Noi, cari știm că partea deluroasă a Serbiei de Nord
 nu are nici măcar lemn, cu atât mai puțin minereu,
 nu înțelegem de ce să traverseze teritorul lor această
 nouă linie ferată și de ce să nu treacă dela lablaniza
 peste Valea Almăjului, ca astfel să putem valoriza
 imensele bogății de minereu și codrii seculari, de care
 dispune partea sudică a Banatului nostru.

Industria bănățeană, cu un capital social de
 peste un miliard și jumătate, inclusiv Reșița, se com-
 pune din două centre importante în chiar industria
 Țării, din uzinele Reșița cu afiliațiunile ei dela Nădragu,
 Ferdinand și Marginea și din întreprinderile din Timi-
 șoara, ambele „naționalizate”. Reșița a știut să scape
 de drepturile comunelor românești privitor la exploa-
 tarea minelor, iar prin aplicarea dibace a legii agrare
 a știut să-și salveze nu numai pădurile, ci și pășu-
 nile, de cari elementul românesc are neapărată nevoie.
 Spiritul în care este condusă această mare întreprin-
 dere industrială a fost semnalat de noi atât Guvernelor
 cât și Parlamentului, dovedindu-se că până și apăra-
 rea națională nu este încă românească. Comisarul
 guvernului, de obicei străin de Banat, și întâmplător
 câte un membru în Consiliul de administrație băștinaș,
 nu au posibilitatea direcționării în spirit național, dar
 îndeosebi bănățenizarea acestei avuții, dela care depinde
 viața și viitorul a peste 100.000 de locuitori români.
 Țin să accentuez, că interesele Banatului și îndeosebi
 oamenii săi nu sunt luați în seamă la această institu-
 ție bănățeană și rog Onoratul Guvern să-și afirme
 voința sa românească și la acest așezământ, care
 trăește din vloga bănățeană.

Industria din Timișoara, cari nici odată n'au
 înflorit ca astăzi, favorite de Statul român prin redu-
 cere pe C. F. R., și vamă la importul mașinilor lor,
 scutite prin protecția vamală a produselor lor, bucu-
 rându-se de reescompt la instituțiile mari și de comenzi
 rentabile dela autoritățile noastre, țin porțile închise
 elementului românesc. Această situație nu se mai
 poate tolera. Multe din aceste întreprinderi nu sunt
 minoritare, ci sunt ale unui capital antinațional și inter-
 național, care se ferește de elementul românesc pentru
 a scăpa de control. Așteptăm dela noua lege a ocrotirii
 muncii naționale, ca elementul adevărat românesc
 să-și ocupe locul cuvenit în aceste întreprinderi, sau
 să li se retragă toate avantajile și protecția de cari
 se bucură astăzi de pe urma influenței inconștiente a
 unor cointeresați nominali dela Centru.

Redresarea vieții economice a Banatului depinde
 în mare parte și de refacerea creditului. „Legea pentru
 datoriile agricole și urbane” din 7 Aprilie 1934 este
 menită să pună capăt pentru totdeauna agitațiilor
 demagogice și să fundamenteze o viață nouă, de sigu-
 ranță și de progres păturii agricole a Țării. Plugări-
 mea bănățeană este recunoscătoare On. Guvern și
 Parlamentului P. N. L. pentru marea binefacere de a-
 fi salvat gospodăriile, dar ca aceste gospodării să
 poată deveni iarăși productive și înfloritoare, ea cere
 și *mântuirea creditului*. Instituțiile de credit din Banat,
 ca și cele din Ardeal, cu un trecut atât de binefăcă-
 tor și roditor vieții naționale și economice a ținutu-
 rilor de dincoaci de munți, — clădit pe cele 156 de
 bănci românești ale „Solidarității”, — cer aceleași
 condițiuni de existență pe cari Legea le-a acordat
 Creditului Rural, Creditului Urban, Creditului Ipotecar
 Transitoriu și Casei Rurale. P. N. L. a salvat țărâni-
 mea dela prăbușirea ei economică. Partidului Național
 Liberal îi revine acum datoria să salveze și bunul
 bisericilor, instituțiilor culturale și sociale, comunelor,
 județelor și cel al văduvelor, orfanilor, funcționarilor
 și în general al burgheziei, economisite cu atâta trudă.
*Îndeosebi cerem ca Statul să găsească modalitatea, de
 depozitele eparhiale și parohiale dela aceste bănci, ca
 circa 50 milioane, să se replătească în întregime, fiind
 ele unicul izvor de susținere al instituțiilor eclesiastice
 și de salvagardare a vieții religioase morale din Banat.*

În provincia noastră băncile minoritare, cu resurse
 și din altă parte și cari n'au debitori agricoli, înflo-
 resc. Ele acaparează mereu avutul românesc. Se impune
 crearea necondiționată a unei *bănci românești a Bana-
 tului* pentru protejirea agriculturii, comerțului și
 industriei românești, sau mutarea la Timișoara a sediu-
 lui băncii „Victoria”, derivată din „Timișiana”, la care
 Statul și Banca Națională a României sunt interesați,
 în baza convenției dela 10 Iulie 1931, cu Lei 350 milioane

Domnilor,

Și „*Comunitatea de avere*” a celor 150.000 de
 grăniceri, domiciliați în cele 94 comune ale Graniței
 bănățene, — obladuită prin gestul istoric al Majestății
 Sale Regelui Carol II. prin care i-a fost reînviată
 vechea-i unitate ostășească, — vă cere eliberarea pro-
 prietății sale de 146.000 Hectare de sarcinile cu cari
 a fost grevată. Datorită dlui Primministru și dlui
 Ministru de Finanțe, această instituție a fost trecută
 nominal ca beneficiară a Legii Conversiunii. Ea roagă
 pe dl Ministru de Finanțe să-i acorde concursul și în
 aranjarea restului de datorii, iar pe dl Ministru al
 Domeniilor și Agriculturii Vasile P. Sassu, să-o învred-
 nicească cu aprobarea schimbului de păduri proiectat,
 făcând astfel posibilă viața a 40.000 familii neaoș româ-
 nești, din tulpina cărora au răsărit atâția fruntași ai
 Neamului.

Stațiunea balneară Băile-Herculane, cu renume
 mondial, vă roagă să-i acordați autonomia avută.
 Numai astfel ea va fi refăcută în condițiile de mai
 înainte și ferită de anomalii ca cele din sezonul actual,
 când Ministerul Sănătății a dat cu gratuități și redu-
 ceri 263 de camere și cu acelaș favor și la băi, la
 nebănățeni și a numit comisar al guvernului un nebăș-
 ținaș. Istorică și prețioasă perlă a stațiunilor noastre
 balneare trebuie salvată, acordându-i-se condițiile de
 înflorire și de propagandă europeană.

Domnilor,

Una dintre problemele cele mai cardinale ale
 Banatului e și *Convenția Statului Român cu cel Jugoslav*
 privitor la regimul școalelor și al bisericii. Statul
 român a recunoscut celor 40.000 sârbi ai săi vicaria-
 tul episcopesc dela Timișoara, acordând până acuma
 Consistorului și preoților lor ajutoare de peste o sută
 de milioane. Noi am dublat numărul învățătorilor lor¹⁾,

1) Sârbi au 53 învățători și prin noua convenție vor mai
 primi 37 din Jugoslavia.

iar de favorurile reformei agrare și ei au beneficiat în aceeași măsură ca și noi. În schimb cei 150.000 frați ai noștri din Banatul jugoslav au și acum numai o biserică tolerată, fără nici un ajutor din partea Statului, iar școlile lor au fost desființate prin izgonirea învățătorilor români²⁾. Dela reforma agrară ei sunt excluși, deși averile lor bisericesti și comunale au fost expropriate. Viața lor națională se stinge încetul cu încetul, nedându-li-se puțința să aibă reprezentanți în parlament, în corporațiile comunale, județene sau profesionale.

Noi, bănățenii, *cerem același tratament pentru frații noștri din Banatul jugoslav*, rupți dela trunchiul nostru bimilenar, căci noi le înțelegem mai bine zăbuciumul și durerile sufletului lor românesc.

Trecutul meu, topit în slujba Neamului, mă îndreptățește să Vă cer, Domnilor Miniștri, să luați sub serioasă examinare problema existenței sau neexistenței fraților noștri din Jugoslavia. Convingerea bănățenilor e, că tratatele de pace trebuiesc respectate în primul rând de aliații noștri.

Teza noastră în Balcani este, ca nici un popor să nu devină omnipotent. Iar teza jugoslavă, reprezentată prin marele lor bărbat de stat, Nicola Passici, pretinde că în Balcani a fost pace și ordine numai atâta timp, cât el a fost stăpânit de un singur popor și acest popor nu poate fi altul decât cel sârbesc. Tendința de expansiune a panslavismului este arhicunoscută, și ea devine tot mai impetuoasă în detrimentul României.

Relev încă o problemă, care răsare din sufletul întregului Banat. Trecutul acestei provincii este încărcat de slavă. Ea ne-a fost dobândită de luțeri ai simțirii și ai gândirii românești, cari au strălucit în vremuri grele pe toate tărâmurile pământului românesc. Ei au ilustrat deopotrivă școlile Moldovei, cele ale Munteniei, Ardealului și Bucovinei, cât și Academia română. Dar s'au reliefat și în viața politică a Principatelor și a Țării Românești, ridicat fiind de pildă bănățeanul Damaschin Bojincă la demnitatea de ministru al Justiției al lui Alexandru Cuza Vodă.

Și Banatul de astăzi, al României-mari, are mândria să fi dat României întregite sute de distinși intelectuali, cari așteaptă să fie chemați la muncă, iar mintea și sufletul lor să fie valorificate în primul rând pe altarul obștesc al provinciei lor. Preterarea lor în politică și în diferitele ramuri ale învățământului, ale justiției, ale administrației și ale celorlalte servicii publice, lasă urme firești de întemeiată nemulțumire.

Dar noi credem în P. N. L., în conducătorii lui de astăzi și această credință este scăparea, dar și înălțarea noastră, a celor cari am întemeiat cu mari sacrificii P. N. L. în Banat și a celor cari îl susținem și astăzi cu demnitate, cu statornicie, cu avânt sufletesc și cu desinteres. În schimbul acestei credințe, subliniate prin multe, multe sacrificii, cerem și *pentru Banatul nostru o poziție din toate punctele de vedere egală cu a celorlalte provincii.* Altcum Unirea, pe care noi am hotărât-o fără condițiuni, neîncălzind prin razele soarelui ei dela București în măsură suficientă Banatul, el nu va putea rodi așa cum dorim și noi și DV. din întreg sufletul nostru românesc.

Domnilor,

Am insistat numai asupra unora dintre principalele deziderate ale Banatului. Pomelnicul cererilor

2) Noi avem 18 învățători români, la cari se mai adaugă 17 de pe urma menționatei convenții, dacă ea va fi respectată de sârbi, ceea ce dubităm.

și revindicărilor acestor provincii, cum vă este și DV. cunoscut, este lung.

Voi enumera din el numai câteva și și acelea de ordin local, cari privesc în special sudul Banatului:

1. Afirmarea ideii naționale în viața și în serviciile publice ale Banatului.

2. Promovarea elementului autohton românesc în toate serviciile și în toate ramurile de producție.

3. Ajutor efectiv Episcopiei dela Caransebeș în scopul intensificării propagandei religioase morale.

4. O nouă arondare administrativă dreaptă și echitabilă, a Banatului și în special amplificarea județului Severin cu comunele din plasa Reclia, Buziaș și Receaș, cari gravitează înspre Severin.

5. Distingerea merituozilor fruntași bănățeni cu ordul Ferdinand drept recunoștință pentru serviciile aduse Neamului.

6. Accelerarea lucrărilor pentru desăvârșirea reformei agrare.

7. Improprietărirea bisericilor și a parohiilor, unde nu e pământ cultivabil, cu păduri.

8. Improprietărirea episcopiei Caransebeșului în măsura cu care au fost improprietărite celelalte episcopii.

9. Scutirea de prețul arenzii pentru terenurile folosite de biserici și de școli.

10. Rezolvirea definitivă a problemei pășunelor comunale și alpine, și atribuirea acestora comunelor cari le-au folosit și în trecut.

11. Reducerea prețului izlazurilor expropriate pe seama comunelor, cât și a prețurilor de măsurare a acestora dela suma de Lei 120 pro jugher.

12. Revizuirea cadastrului pentru că ungrii, colonizați fiind la șes, n'au avut interes să facă deosebire între valoarea pământului dela șes și cel dela munte.

13. Ștergerea amenzilor pentru delictele silvice și cele pentru fiertul țuicii.

14. Reducerea taxelor zootehnice și ștergerea celor pentru uleiul de soare și curcubetă și alte produse agricole.

15. Autorizarea pășunatului în pădurile mai în vârstă de 15 ani.

16. Ajutor corespunzător Camerei Agricole a Banatului cu sediul în Lugoj.

17. Organizarea și încurajarea sub toate formele a unor cooperative solide pentru exploatarea avuțiilor bănățene.

18. Prevederea populației dela munte cu porumb.

19. Inceperea lucrărilor de refacere a șoselelor, azi impracticabile, și de îndiguire a râurilor, cari fac stricăciuni de zeci de milioane în avutul populației.

20. O dreptă aplicare și a elementelor autohtone atât la CFR. cât și la PTT. unde ele au fost înlocuite cu altele mai puțin pregătite din alte părți.

21. Indreptarea mersului trenurilor în conformitate cu exigențele locale.

22. Flotilă de aviație la Lugoj sau școală de planuare.

23. Reînființarea Camerei de Comerț a județelor Severin și Caraș la Lugoj și înființarea Camerei muncii pentru aceste două județe cu sediul în Reclia sau Oravița.

24. Preluarea de către Stat a spitalului din Lugoj.

25. Ajutor pentru terminarea și înzestrarea spitalului din Caransebeș.

26. Declararea Caransebeșului și Orșovei ca stațiuni climatice.

27. Inmulțirea circumscripțiilor medicale.
28. Reformarea Casei muncii pentru asigurările sociale.
29. Reorganizarea serviciilor administrative și a poliției, înmulțindu-se efectivul acesteia la cel prescris de Lege.
30. Reorganizarea Jandarmeriei.
31. Adicionalele Uzinelor dela Reșița și a afiliațiilor ei să se verse la sediul acestora și nu la București.
32. Asemenea și încât privește venitele vamei Orșova.
33. Desființarea Sindicatelor de vite etc.
34. Amplificarea abatorului din Lugoj pentru exportul de carne.
35. Proteguirea turismului, cel mai eficace mijloc de propagandă românească.
36. Menținerea unităților militare în garnizoanele locale.

Celelalte deziderate ale Banatului le vor expune domnii prefecți și parlamentari, ai celor trei județe bănățene.

Ne avem și noi trecutul!

de: Pr. IACOB CREȚIU.

...Pe o colină, în cimitirul ortodox din Ciclova-română, străjuit de o modestă cruce, uitat prea de timpuriu de un neam, pe care l-a vrut liber și stăpân pe plaiurile sale, odihnesc truditele oseminte ale unui vrednic slujitor al altarului străbun, ale unui erou al muncii constructive, ale unui mecenat și înflăcărat luptător naționalist.

...„Ioan Petroviciu!” Iată un nume! Cine a mai auzit de el? Cine l-a cunoscut, și din cei cari l-au cunoscut, cine s'a mai gândit la el?

Și acest nume a fost purtat cu vrednicie de un om, o viață 'ntreagă de zbuțumată existență și de grăitoare fapte creștinești și românești.

Ca să-l cunoaștem cine a fost, și ca să putem justifica aceste modeste rânduri, iată o succintă biografie!...

Parohul Ioan Petrovici, s'a născut în Ciclova-română, la 4 Octombrie 1825. Părinții săi au fost preotul George și Ruja, iar moșul său a fost Ilie, care purta numele familiar „Petruică”, dar căruia, dându-se Singhelia preotească în a. 1805, la 6 Aprilie, prin episcopul diecezei Vârșet-Caransebeș, Iosif Ioanoviciu Șacabent, acesta i-a schimbat numele familiar în *Petroviciu*, — după cum era usitat sub ierarhia sârbească.

Ioan Petroviciu a cercetat școala rurală din satul său natal. Pentru însușirea limbii maghiare — pe care un intelectual de pe timpul său trebuia să o învețe, ca fiind limba oficială a Statului, fără de care nu puteai să o duci decât

din greu — a fost trimis să stea și în satele ungurești Udvarszálás și Rittberg—Végyvár (azi Tormac). Teologia a absolvat-o în Vârșet la a. 1847. A fost hirotonit de preot în 5 Mai 1848 și instituit de capelan în parohia din Răcăjdie. Pe timpul revoluției din acest an, episcopul Vârșetului l'a denumit adm. parohial în comuna Crușița, care era românească, dar azi e sârbitată. Dinaintea năvălitorilor a salvat ornatele bisericii, cărți, matricole, îngropându-le în pământ.

După revoluție a devenit paroh în comuna sa natală Ciclova-română, unde erau pe atunci 9 preoți, 4 parohi, 4 capelani și un diacon-învățător.

În tinerețele sale a fost foarte muncitor, s'a ocupat nu numai cu economia, dar ardea și la var, creștea vite și așa în urma muncii sale neobosite, a ajuns să-și agonisească avere frumoasă.

Foarte devotat chemării sale preotești, caracter ferm, inimă caldă pentru cauzele românești, deveni de foarte timpuriu prieten intim cu neuitatul fruntaș al ținutului Oraviței, cu avocatul Hațeganu. Alături de acesta a luptat intens să deștepte în popor conștiința națională.

A fost membru în Congregația comitetului Caraș, când sub Gojdu, s'a întemeiat gimnaziul din Logoj. De o memorabilă ședință ținută la Logoj sub președinția lui Gojdu, nu odată a istorisit veteranul slujitor al altarului Ioan Petroviciu. Gojdu voinde ca gimnaziul să fie românesc, un canonic unit luând cuvântul, cerea ca gimnaziul să fie greco-catolic, căci în Logoj este reședința episcopului gr. cat. și trebuie să se pună sub protectoratul acestuia. S'a ridicat apoi preotul Ursulescu din Logoj și dezaproband pe canonic, a cerut ca gimnaziul să fie ortodox pentru că tot Banatul e ortodox. Fericitul Gojdu mereu zicea: „lăsați Românilor să se numească *gimnaziu românesc*” Neînțelegerile fiind mari și neputându-se aplană, ședința s'a dizolvat; a urmat alta, și'n aceasta s'a hotărât, ca gimnaziul din Logoj să fie *comitatens...* La asemenea rezultate a dus tot timpul dezbinarea religioasă a Românilor.

...Preotul Ioan Petroviciu a fost pururea însuflețit luptător pentru o soartă mai bună a poporului românesc.

În comuna sa natală pe care a păstrat-o timp de mai bine de șase decenii, încrederea și dragostea de care s'a bucurat întotdeauna, s'a manifestat și prin aceea, că la alegerile din Sasca, mergeau sub steagul său mândru, absolut toate voturile, până și antistia și comercianții de alt neam din comună.

Fiind atât el cât și soția sa Floarea, dela fire foarte darnici, ei au devenit părinții sara-

cilor, pe cari îi ajutau și le ștergeau lacrimile suferințelor, și cu dărnicia lor au împodobit biserica.

Ca bun econom, zelos și prevăzător preot, nu s'a îngrijit numai de sine, ci a adunat cu zel neîntrecut fonduri bisericești-școlare, a ajutat nenumărați studenți la școală și în fine însuflețit fiind ca să fie asigurată bunăstarea bisericii, pe care a servit-o 62 ani, din averea sa a dat acesteia 20 jug. pământ în valoare de peste 20.000 coroane și 100 acții dela diferite bănci, în valoare de alte 20.000 cor. S'a înscris membru fondator la toate institutele noastre românești. A contribuit la toate colectele cari s'au lansat pentru lucruri bune și românești.

Din pământele sale dinspre comuna Iertof, a donat bisericii de acolo 2 jug. pământ cl. I.

A dat 1000 cor. ajutor bisericii din Potoc.

A dat ajutor considerabil la zidirea bisericii din comuna *Macoviște*.

A donat 10 acții fondului teologic-pedagogic „Ioan Popasu“ din Caransebeș.

A dat cu litere fundamentale 10 acții Reuniunii învățătoresți din dieceza Caransebeșului.

A dat 1000 cor. și 10 acții la colecta pentru zidirea bisericii române din Vârșet... etc.

Aurul Dumnezeu i-a răsplătit toate aceste mari fapte creștinești cu viață lungă și sănătate deplină¹⁾.

...Acestea au fost câteva fapte ale unui fiu al Banatului, odrăslit din glia cărășană.

Când scriem aceste modeste rânduri, credem că ne facem o datorie de conștiință, față de un om din cele trecute vremi, în care Banatul s'a putut și se va putea mândri oricând, dar care a fost și a rămas așa de puțin cunoscut, de a cărui nume așa de puțin s'a vorbit.

Și, nu este singurul, pe a cărui mormânt prea de timpuriu au prins rădăcini mărăcinii; a cărui fapte mari de creștin și de român, prea de timpuriu au fost uitate.

Ingratitudinea omenească a răsplătit și răsplătește mereu cu uitarea pe aceia, a căror viață ar putea servi multora de îndreptar.

...Câți eroi modești ai muncii constructive, — mai ales slujitori ai altarului străbun, — pusă în slujba neamului, viața lor întreagă, dar trăind în lumea satelor, neluați de nimeni în seamă, n'au trecut din lumea aceasta, fără a fi însoțiți măcar de o lacrimă de recunoștință! Câți?!...

...Desigur, că, ei n'au muncit, așa cum au muncit, pentru efemere onoruri lumești, ci pentru că au avut o conștiință de adevărați fii ai neamului lor.

Desigur, că, ei n'au așteptat recunoștința din partea cuiva, n'au așteptat recompense, recompensa faptelor lor găsind-o în însăși aceste fapte — aceasta fiind singura recompensă adevărată, — dar totemai pentru că au muncit desinteresati la posturile lor de datorie și neluați de nimeni în seamă, astăzi, când zac uitați în morminte, noi, urmașii lor, ar trebui să le creiem un cult, și la acest cult, să ne încălzim sufletele tot timpul, să ni-le purificăm și oțelim pentru noi lupte de regenerare a unui neam, prea de timpuriu ajuns la răspântii de drumuri...

Și, aceasta ar trebui să o facem îndosebi noi bănățenii. Noi, cari mereu suntem acuzați, că n'am contribuit aproape cu nimic la edificiul neamului. Noi, cărora nu odată ni se spune, că n'am fost capabili să dăm neamului noi un fiu, care să însemne ceva în istoria noastră culturală-națională. Noi, cari mereu suntem înglobați în noțiunea de „ardeleni“. Noi, cari am fost și suntem și acum atât de puțin luați în seamă.

...Glia Banatului ascunde atâția eroi necunoscuți ai muncii, atâția fii ai neamului, cari o viață întreagă au lucrat la temeluirea edificiului național, dar cari au rămas uitați pentru totdeauna.

...Ne-avem și noi trecutul, și-ar fi odată timpul, să 'ncepem a-l cunoaște.

Iar, ca urmare, *cunoscându-l noi, să facem și pe alții să-l cunoască*, și prin aceasta, *împlicat, să-i facem a ne lăsa și da ceea ce este al nostru*.

Noi, nu vrem nimic mai mult.

Datoria socială.

Mântuitorul nostru Iisus Hristos în convorbirea avută cu legiuitorul, trimisul fariseilor, a spus care sunt cele două mai importante porunci date omului: „Să iubești pe Domnul Dumnezeul tău, cu toată inima ta și cu tot cugetul tău și cu tot sufletul tău. Aceasta este cea dintâi și cea mai mare poruncă. Iar a doua, asemănătoare acesteia este: Să iubești pe aproapele tău ca însuși pe tine“ (Mat. 22, 37-39).

Prin aceste cuvinte Mântuitorul a stabilit definitiv datoria față de Dumnezeu și *datoria socială*.

Stânta noastră Biserică atât din sf. Scriptură cât și prin învățăturile sale, codificate în porunci și canoane, îndrumă individul la acele manifestațiuni religioase-morale cari să-i asigure mântuirea făgăduită precum și liniștea dezvoltării sociale. Aceste învățături bimilenare au fost și rămân neschimbate fiind universale și absolute fiindcă au la bază originea divină.

1) Calendarul Românului a. 1911.

Cei mai mulți învățați, sociologi, filosofi etc. precum și imensa majoritate umană au acceptat neschimbat raportul nostru față de Creator. Nu a rămas însă fără încercări de modificare și *ordinea socială*, raportul dintre olaltă a indivizilor.

Colectivitatea omenească n'a acceptat porunca a doua a Mântuitorului „să iubești pe aproapele tău ca pe tine însuți” în sensul ei strict divin, ci plecând dela ideea de convețuire, de asociație, în triburi, state, etc., a transformat imperativul divin într'unul strict social uman.

Istoria ne dovedește uriașele frământări — adeseori sângeroase — ale popoarelor, spre a stabili în sens strict omenesc, echilibrul de justiție umană, de *datorie socială*.

Mântuitorul a poruncit o iubire *necondiționată* a aproapelui, mai mult, chiar iubirea vrăjmașului, adevăc o datorie socială încopciată cu toate riscurile inerente unei conviețuiri între oameni.

Sociologii tuturor vremurilor și legislatorii își dau toată silința să transforme imperativul divin al iubirii aproapelui într'un „do ut des”.

Câtă depărtare este între o iubire necondiționată, o iubire care să meargă până la jertfa de tine însuți și între *schimbism*.

*

Sistemul social bazat pe principiul „do ut des”, pare a fi adevăratul defect ce sdruncină baza morală a societății noastre. Caracteristica vremii pare a nu fi *unirea* pentru existență, ci *lupta* pentru existență. Lipsese cu desăvârșire acel echilibru divin care stabilește o *unire* a tuturor în mod voluntar și *desinteresat* pentru ușurarea sarcinilor existenței. Astăzi individul duce cea mai înverșunată luptă pentru câștigul propriu, indiferent dacă a prejudiciat adânc interesele aproapelui său.

Starea de astăzi este rezultatul firesc al injustiției sociale, al lipsei de conștiință a datoriei sociale, din simplul motiv că legilor organice de funcționare a societății omenești li-s'a imprimat un caracter prea materialist. Cu alte cuvinte uriașele frământări sociale, petrecute veacuri de-a rândul, negând spiritualitatea vieții, fondul divin de convețuire, au astăzi un efect nedorit de nimeni. Intre porunca divină de iubire necondiționată și între teoria schimbului de servicii, s'a strecurat egoismul cel mai crud și distrugător.

Leon Bourgeois (L'education de la Democratie“ 1897) definește astfel justiția socială. Ea constă esențial într'un raport de echivalență între serviciile schimbate. Justiția socială este

un quasi-contract, mult diferit de al lui J. J. Rousseau, pentru că la alcătuirea societăților n'a prezidat consimțământul indivizilor (cum afirmă Rousseau) ci consimțământul mutual prezidează azi menținerea lor. Este suficient ca consimțământul să intervină, ori imediat, ori în mod tacit, pentru ca să se spună, că între toți membrii unei societăți există ceace dreptul civil a precizat sub numele de quasi-contract. Pentru ca acesta să fie valabil trebuie ca și în dreptul privat să fie o *echivalență* între *cauzele* consimțământului părților. El are în mod precis ca obiect, să stabilească, între serviciile ce prin faptul conviețuirii fiecare om le face tuturor oamenilor și toți la un loc le fac fiecărui semen. Această echivalență a serviciilor se numește *justiție socială*.

În orice societate se află un număr oarecare de sarcini comune, ce trebuie suportate în mod forțat de membrii ei fără excepție. Sunt acele sarcini cari au de scop să asigure însăși conservarea societății.

Leon Bourgeois se ocupă de repartizarea bunurilor, de lucrurile ce se găsesc totdeauna în cantitate limitată, cari scad prin împărțeli, se pierd prin consumație și sunt eminentamente susceptibile de acaparare. Societatea nu poate garanta o egalitate de bunuri nici unuia din membrii săi. De aceea societatea însăși trebuie să aște un minimum de existență pe care trebuie să-l garanteze pentru membrii săi. Este inadmisibil ca un om să moară de foame alături de prisosul altora.

Socialismul a fost ridicat la valoarea principiului de Stat în diferite țări înaintate din occident. Din cauza atâtor *inegalități* între membrii societății, el a fost la unele înlăturat, la altele a fost transformat într'o formulă (bastardă) burghezo-proletară.

„Să iubești pe aproapele tău ca pe tine însuți” ridicat la rangul de dogmă socială și practicat în sensul lui divin, ar fi dat drept rezultat altă lume.

Ideea ca omul să fie *obligat* a-și **răscum-păra** *datoria socială*, din punct de vedere moral, conduce la un *egoism*. Când s'ar achita omul de această datorie *răscumpărându-o*, oare se achită el și de *bunătate* și *caritate*?

Hotărât: nu!

Căci reglementarea datoriei sociale în sensul ca omul să fie un automat în societate, pleacă dela *exterior* (material) lăsând *interiorul* neatins. Creștinismul pleacă dela interior, căutând înnobilarea inimii, izvorul poftelor și gândurilor rele.

Gândul principal în organizarea societății trebuie să fie nivelarea *faptelor* oamenilor ce provin din egoism, din înfrigurare după câștig, din violențe, etc. tocmai patimile condamnate de Mântuitorul și atunci vom avea ceace se numește *datorie socială*.

Pr. Traian Constantin.

ȘTIRI

Raportul despre vizitația canonică din săptămâna trecută se va publica în numărul viitor.

Pentru locul de închinare „Piatra Scrisă”, de lângă comuna Armeniș, a dăruit căpitan Vladislav Trica, de prezent domiciliat în Gablonz, suma de 100 lei, care sumă s'a primit cu mulțămită, predându-se destinațiunei.

Pentru muzeul eparhial. Au mai intrat următoarele donații: Biblia lui Bob și o carte de rugăciuni, cu litere cirilice, donate de oficiul parohial din Forotic. O evanghelie veche, scrisă cu litere cirilice, donată de biserica din Bozoviciu. Mulțumirile noastre!

La sfânta mănăstire Hodoș-Bodrog. Cu prilejul pelerinajului dela 15 August, va sluji sf. Liturghie P. S. Sa Episcopul *Grigorie*, cu mare sobor de preoți. Inceputul la ora 9 dimineața, la ora 8 va pleca tren special din gara Arad, până la halta *Bodrogul-nou* și se va întoarce la ora 13:30 (unu-jumătate d. a.) având legătură de tren în toate direcțiile. Biletele de sărbători valabile și la întoarcere.

Cucernicii pelerini se vor îngriji de cele necesare, Sf. Mănăstire neavând posibilitatea de găzduire decât pentru preoții slujitori. Cei sosiți din preziua praznicului, vor afla ocroțire pe la credincioșii din sătisoarele aparținătoare Sfântei Mănăstiri.

Rectificare. Din darea de seamă asupra vizitației canonice dela Buziaș și Silagi, publicată în Nrul nostru trecut s'a omis *dl Dr Mihai Grosșian* care încă a fost alături de P. S. Episcop în suita fruntașilor intelectuali, cari l-au întâmpinat pe P. S. Sa. Faceim cuvenita rectificare.

Nr. 4056 Sc. 1934.

Comunicat,

Asociația „Educația Menajeră” din București persoană morală și juridică, prin vice prezidenta ei Dna Maria G. Dobrescu neaduce la cunoștință, că în dorința de a contribui cât mai mult la instruirea casnică a femeii române, a pus la cale publicarea unei reviste gospodărești, intitulată „Farul Căminului”, care este de un real folos în oricare casă de bun gospodar.

Pentru abonamente și informații: Asociația „Educația menajeră” Strada Washington Nr. 34 București.

Caransebeș, în 3 August 1934.

Consiliul eparhial.

Note Oficiale.

Nr. 3890 E. ex 1934.

Consiliului eparhiei ort. rom. a Caransebeșului publică concurs pentru ocuparea postului de *Econom* la internatul Academiei teologice din loc.

Reflectanții la acest post nu pot fi decât numai preoți.

Beneficiile împreunate cu acest post sunt:

1. Salar lunar de 2000 (două mii) lei luat în bugetul statului.

2. Intreținere, locuință, luminat și încălzit pentru cel mult două persoane.

Cererile timbrate se vor înainta Consiliului eparhial până inclusive 13 August 1934.

Caransebeș în 24 Iulie 1934.

3-3

Episcopul diecezan:

† Vasile

Nr. 3889 E. ex 1934.

Se aduce la cunoștință studenților dela Academia teologică, că înscrierile la Academie se fac anul acesta în zilele de 28—30 Septembrie a. c.

Asupra cazurilor de întârziere din motive binecuvântate, decide Consiliul eparhial.

La înscriere se solvesc următoarele taxe:

a) Didactrul Lei 300.

b) Pentru fondul de ajutorare „Ioan Popasu” Lei 50.

c) Pentru fondul de excursii Lei 50.

d) Pentru societatea de lectură „Ioan Popasu” Lei 50.

e) Pentru baie Lei 50.

f) Pentru folosirea mobilierului (interniștii) Lei 100.

Examenele de corigență de curs și examenele generale, se țin începând din 25 Septembrie, iar prelegerile se încep la 2 Octombrie a. c.

Toți studenții, ai căror părinți nu locuiesc în Caransebeș, sunt obligați să locuiască în Internatul diecezan.

Taxa anuală pentru internat, care după împrejurări se poate majora, este de Lei 8000 (optmii) pe întreg anul școlar și se plătește anticipativ în patru rate de câte Lei 2000 (douămii) și anume rata I. la înscriere, rata II. la 15 Noemvrie a. c. rata III. până la 31 Ianuarie 1935 și rata IV. până la 15 Apr. 1935.

De hainele de pat, de rufărie și de spălatul (curățitul) lor se vor îngriji studenții. Tot așa și de tacâmurile necesare, la intrarea în internat.

Se obsearvă că certificatul medical, pe care au să-l prezinte tinerii, cari intră pentru prima dată în Academia teologică, trebuie să fie eliberat de către medicul Academiei, d-l Dr Virgil Budințianu.

Caransebeș în 28 Iulie 1934.

3-3

Episcopul diecezan:

† Vasile.

CONCURSE.

Nr. 3921 B. 1934.

Se aduce la cunoștința celor interesați, că petițiunile de primire în Academia teologică pe anul școlar 1934-35 sunt a se înainta Consiliului eparhial, prin Oficiile protopopești, până la 15 Septembrie a. c.

La petițiuni se vor alătura următoarele documente:

1. Extras de botez.
2. Diploma de bacalaureat.
3. Certificat de moralitate dela Oficiul parohial vizat de către Oficiul protopopesec.
4. Certificat dela medicul Academiei teologice, că petentul este deplin sănătos și fără defecte.

5. Declarațiunea părinților sau a tutorelui că vor suporta toate cheltuielile cu întreținerea petentului în internatul diecezan și cu procurarea uniformei.

Se obsearvă că toți studenții Academiei sunt obligați să locuiască în internatul diecezan.

Petenții, când vor fi chemați, vor avea să se prezinte la Consiliul eparhial.

Caransebeș la 24 Iulie 1934.

Episcopul diecezan:

† Vasile

Poșta Redacției.

Mai multor preoți din eparhie. Au obvenit cazuri, că cauze de zidiri sau de reparații s'au trăgănat la comuncle bisericesti luni de zile, îndată ce însă s'au înaintat actele Consiliului eparhial spre aprobare, a doua zi s'au și făcut intervenții pentru aprobare. Ținem să atragem luarea aminte a organelor parohiale, că împotriva hotărârilor adunărilor parohiale se poate face contestație în timp de 14 zile la Consiliul eparhial, deci înainte de a exprima acest termen, nu se poate face rezolvirea, respective nu se poate da aprobarea. În timpul cât termenul de 14 zile este deschis, orice intervenție e zadarnică.

Obiecte bisericesti
dela cele mai renumite fabrici, se află
de vânzare la **Librăria Diecezană.**

AVIZ.

La Școala Normală de Invățători „Ioan Popasu“ din Caransebeș în anul școlar 1934-35 se primesc în clasa I-a 30, în a II-a 11, în III-a 10, în a V-a 9, în a VI-a 7 și în a VII-a 4 elevi noi.

Elevii din clasa I-a trebuie să aibă etatea de 12-14 ani. Dispensă până la o jumătate de an sub 12 ani, la cerere, dă direcțiunea, iar mai mare inspectoratul școlar. Pentru ceilalți elevi se cere un an în plus de fiecare clasă.

În clasa I-a se primesc absolvenți de 4 clase primare, cari vor da examen de admitere din Română, Aritmetică, Istorie și Geografie și cari au aptitudine muzicală, sunt sănătoși și n'au nici un defect organic. În clasele II, III și V se primesc absolvenți de clase I, II și IV de gimnaziu sau liceu cari au avut media generală cel puțin 6, cu aptitudine muzicală, sănătoși și fără nici un defect organic. Elevii aspiranți la clasa V-a vor da examen de admitere din toate materiile clasei a IV-a de gimnaziu. În clasele VI și VII se primesc numai normalști.

Elevii distinși la învățătură și săraci vor fi primiți ca bursieri și semibursieri.

Taxele pe 1934-35 sunt: 5050 Lei pentru hrană și internat, 1500 Lei taxe școlare și de comitet și 150 Lei cauție pentru eventuale stricăciuni. Elevii noi vor plăti în plus 350 Lei pentru instalare în internat.

Informațiuni detaliate dă direcțiunea școlii.

Caransebeș, la 25 Iulie 1934.

Director, Gh. Neamțiu

Licitațiune minuendă.

Pe baza aprobarii Venerabilului Consiliu Eparhial Nr. 3716 E ex 1934 din 23 Iulie 1934 se escree licitațiune minuendă pentru renovarea sfintei biserici din Șemlacul-mare. Prețul exclamării este 24.100 Lei.

Licitanții sunt obligați a depune 10% cauție din prețul exclamării în bani gata care sumă se va restitui contractantului după colaudare. Spese de drum sau alte cheltuieli nu se acordă. Licitațiunea se va ținea la 15 August 1934 la oarele 3 după masă în Șemlacul-Mare.

Consiliul parohial își rezervă dreptul de a da lucrările aceluși antreprenor, în care va avea mai multă încredere, fără considerare la rezultatul licitațiunii.

Contractul devine obligator pentru antreprenor imediat după semnare, iar pentru comuna bisericască numai după aprobarea Venerabilului Consiliu Eparhial.

Devizul se poate vedea oricând la Oficiul parohial.

Șemlacul-Mare, la 29 Iulie 1934.

Aurel Lazăr
paroh-președinte.

2-2

Ion Ciclovan
notar.

Judecătoria mixtă Orșova, Instanța cf.

Nr. 912/1934 cf.

Extract din publicațiunea de licitație.

La cererea de executare făcută de urmăritoarei Maria Drăguțo n. Tomescu repr. prin Dr. Elemér Freyler adv. Orșova, contra urmăriților Cuzma și Milan Tomescu. Judecătoria a ordonat licitațiunea nouă în baza art. 176

și 185 leg. LX. 1881, în ce privește imobilele situate în circumscripția judecătorească mixtă Orșova, cuprinse în foaia cf. Nr. 81 a comunei Plavișevița, numite: 1/13 parte din moară Nr. 107 cu prețul strigării de 100 Lei; Cârmina mică 1000 stp. ntop. 56, ar. cl. III, cu prețul strigării de 750 Lei; Cazan 400 stp. ntop. 249 ar. cl. III, cu prețul strigării de 300 Lei; Liubatina 1000 stp. ntop. 424 ar. cl. III, cu prețul strigării de 750 Lei; Poiana din Tei 800 stp. ntop. 339 ar. cl. III, cu prețul strigării de 600 Lei; Cârmina mică 700 stp. ntop. 60 fâneț cl. II, cu prețul strigării de 500 Lei; Cârmina mică 300 stp. ntop. 79 fâneț cl. II, cu prețul strigării de 200 Lei; Cârmina mică 1100 stp. ntop. 81 fâneț cl. II, cu prețul strigării de 800 Lei; Cârmina mare 100 stp. ntop. 133 fâneț cl. II, cu prețul strigării de 60 Lei; După țarină 400 stp. ntop. 34 vie cu prețul strigării de 300 Lei; După țarină 150 stp. ntop. 68 grădină cu prețul strigării de 100 Lei; Lunca satului 200 stp. ntop. 165 grădină cu prețul strigării de 150 Lei; Lunca satului 200 stp. ntop. 171 grădină cu prețul strigării de 150 Lei; Cozina mare 150 stp. ntop. 185 grădină cu prețul strigării de 100 Lei, pentru încasarea creanței de 700 Lei, capital și accesorii.

Licitațiunea se va ține în ziua de **1 Septembrie 1934 ora 4 p. m.** la casa comunală a comunei **Plavișevița**:

Imobilele ce vor fi licitate nu vor fi vândute pe un preț mai mic decât 75% din prețul de strigare.

Cei cari doresc să liciteze sunt datori să depoziteze la delegatul judecătoresc 10% din prețul de strigare drept garanție, în numerar sau în efecte de cauză socotite după cursul fixat în § 42 legea LX. 1881, sau să predea aceluiaș delegat chitanța constatând depunerea, judecătorește, prealabilă a garanției și să semneze condițiile de licitație § 147, 150, 170 legea LX. 1881; § 21 legea LX. 1908. Dacă nimeni nu oferă mai mult, cel care a oferit pentru imobil un preț mai urcat de cât cel de strigare este dator să întregască imediat garanția — fixată conform procentului prețului de strigare — la aceeași parte procentuală a prețului ce a oferit (§ 25 XLI 1908).

Orșova la 15 Iunie 1934.

Judecător: **ss. Al. Niculescu**

ss. Ign. Văleanu Dir. de cf.

Pentru conformitate: Impegat indiscifrabil.

Conspectul Manualelor de religie

pentru învățământul primar
publicat în „Biserica ortodoxă română”
Revista Sfântului Sinod, are în locul prim:

Cărțile de Religie

de **Dr. P. Barbu și Fr. P. Bizerea**
pentru:

1. Școalele de copii mici și clasa I a școlii primare Lei 10.—
2. Clasele II și III ale școlii primare „ 10.—
3. Clasa IV a școlii primare „ 10.—
4. Clasele V, VI, și VII ale școlii primare „ 15.—

Editate de **Librăria Diecezană, Caransebeș.**

Cărți de Religie

pentru școalele secundare

— aprobate de Sf. Sinod și Ministerul Instrucțiunii publice
(Adresa Sf. Sinod din 16 Septembrie 1930, Nr. 603) —

de **Dr. P. Barbu și Pr. P. Bizerea**

1. *Istoria sfântă a Testamentului Vechiu și Nou*, pentru clasa I . . . Lei 30.—
2. *Parabolele și învățăturile Domnului nostru Isus Hristos*, pentru clasa II Lei 25.—
3. *Istoria Bisericii universale*, pentru clasa III Lei 30.—

se află la

Tipografia și Librăria Diecezană, Caransebeș

Tipografia și Librăria Diecezană

Caransebeș

Este înzestrată și bineasortată cu tot felul de cărți românești literare și științifice

◆ requisite școlare și de birou. ◆

Execută tot soiul de lucrări tipografice în cel mai scurt timp pe lângă prețuri convenabile. Legătorie proprie.

AVIZ!

Primesc spre executare în culori de ulei tot felul de lucrări de

Artă bisericească

și anume:

**Ripizi,
Steaguri,
Prăsnicare,**

Mormântul Domnului
și tot felul de obiecte bisericești.

Prof. Cornel G. Otonoga, pictor
Caransebeș, Str. Ghețariei 4.

Direcțiunea Liceului „TRAIAN DODA“ din Caransebeș.

Nr. 253/1934.

Inștiințare.

Direcțiunea liceului „Traian Doda“ din Caransebeș aduce la cunoștința tuturor celor interesați că lucrările de începutul anului școlar 1934/35 la acest liceu, se vor face în ordinea următoare:

A) Inscrieri.

a) Intre 25-31 August se vor face înscrierile în clasele I, II, III, IV, V, VI și VII ale elevilor promovați în lunie, înscrierile elevilor repetenți, precum și înscrierile la examenul de admitere pentru cl. I. și V.

Nu pot fi înscriși într-o clasă elevii declarați repetenți pentru a doua oară în aceea clasă, nici elevii care în diferite clase au rămas repetenți pentru a treia oară în cursul inferior și pentru a doua oară în cursul superior, fie că au urmat la o școală publică sau particulară ori s'au pregătit în particular.

b) Intre 6-8 Septembrie se vor face înscrierile elevilor promovați sau repetenți în urma examenelor de corigență, ținute între 1-5 Septembrie, respective între 1-3 Sept. cl. III.

c) Intre 11-12 Septembrie se vor face înscrierile elevilor ce au depus examene ca pregătiți în particular între 1-10 Septembrie.

d) Intre 8-10 Septembrie se vor face înscrierile în clasa I pe baza rezultatului examenului de admitere ținut între 1-4 Septembrie, după ce s'au reținut cel mult 20% din locuri pentru repetenții clasei.

e) Intre 12-13 Septembrie se vor face înscrierile în clasa V pe baza rezultatului examenului de admitere ținut în lunie și (7-12) Septembrie.

Inscrierea fiecărui elev se va face în baza unei cereri timbrate legal (formular tip, care se găsește la direcțiunea liceului).

Pentru înscrierea elevilor noi, cererea va fi însoțită de următoarele acte:

1. Extrasul de naștere.
2. Actul de botez.
3. Actul de revaccinare.
4. Actul de cetățenie pentru elevii de cetățenie străină.

5. Certificatul de studii.

6. Taxa de frecvență care este de 1500 Lei, și se va plăti în 2 rate egale și anume:

a) rata I. de 750 Lei, la înscriere împreună cu taxa către Comitetul școlar și taxa specială, care este de 525 Lei și obligatorie pentru fiecare elev.

b) rata II. de 750 Lei, după vacanța Crăciunului.

Cererile de scutire de taxă de frecvență se adresează Direcțiunii școlii odată cu cererea de înscriere, însoțite de actul de paupertate eliberat de primăria comunei și vizat de percepția sau administrația respectivă. Orfanii de războiu și fiii de invalizi promovați, sunt scutiți de taxa de frecvență, în baza actelor și cererilor de scutire.

Elevii repetenți ori corigenți cât și cei cu purtarea sub media 9 nu pot beneficia de scutire de taxe, chiar dacă fac parte din categoriile de mai sus.

Elevii repetenți, reînscrisi în aceeași clasă sunt obligați a plăti o taxă de 500 Lei, iar elevii corigenți vor plăti câte 100 Lei pentru fiecare obiect de studiu sau dexteritate la care vor trebui să fie examinați în Septembrie.

În clasa I-a nu vor fi înscriși decât numai elevii care la 1 Septembrie a. c. vor avea vârsta de cel puțin 10 ani împliniți și de cel mult 13 ani. Direcțiunea liceului acordă o dispensă de vârsta de maximum o jumătate de an sub etatea de 10 ani și peste vârsta de 13 ani. Dispense mai mari se acordă de Inspectoratul școlar Timișoara.

B) Examine.

a) Intre 1-5 Septembrie, examenele de corigență cu elevii ordinari.

b) Intre 1-10 Septembrie examenele particulare de diferență și corigență cu elevii particulari.

c) Intre 1-4 Septembrie examenul de admitere în clasa I. Acest examen se va da din două probe scrise: limba română și aritmetică și dintr'o probă orală de citire.

d) Intre 7-12 Septembrie examenele de admitere în cursul superior (cl. V).

C) Alte dispoziții.

Cursurile se deschid la 16 Septembrie orele 8 dimineața, prin sfințirea apei și în prezența corpului didactic, comitetului școlar și a părinților care sunt rugați să ia parte la deschidere.

Elevii liceului sunt obligați a observa strict regulamentul școlar. Nimeni, (afară de cl. I.) nu se poate prezenta la înscriere ori la școală în altă uniformă, decât în uniforma obișnuită la liceul nostru (haină închisă, pantaloni lungi, ambele de culoare kaki și chipiu obișnuit.) Uniforma școlară și purtarea numărului de ordine la braț este obligatorie.

Caransebeș, la 1 August 1934.

Director, *Matei Armaș*Secretar, *Em. Demetrescu*